

Успіх вимагає нових правил

автор | **Наталія Долина**
журналіст, член національної Спілки
журналістів України

Саме такий стиль життя сповідує Джордж Сорос. Багато хто намагається зрозуміти, у чому секрет феноменальної успішності Джорджа Сороса – фінансиста і філантропа. Особистість ця настільки непересічна та неоднозначна, що для деякого він – найвидатніший, навіть геніальний фінансист сучасності, а для інших – просто спекулянт. Проте не визнавати величезний вплив цієї людини на міжнародні фінанси все одно що не визнавати того факту, що земля обертається навколо Сонця. Побувають різні погляди щодо його фінансових успіхів – чи це особливий дар передбачення, чи він просто послуговується інсайдерською інформацією, яку отримує від політичних та фінансових високопосадовців? Палкий прихильник ідеї відкритого світу на посткомуністичному просторі Джордж Сорос невпинно намагається втілити її в життя, створюючи благодійні організації по всьому світу.

ЯК ГАРТУВАЛАСЬ ІДЕЯ

Народився Джордж Сорос у родині угорського адвоката в Будапешті. Потрапивши в полон до росіян під час Першої світової війни, його батько випробував на собі Сибір. Йому пощастило втекти та повернутися на батьківщину. Проте згодом війна знову увійшла в життя родини – у травні 1944 року Будапешт окупували фашисти, євреїв і тих,

хто їм допомагав, нещадно знищували. А потім на зміну фашистам прийшли комуністи – і знову незгодні мали зникнути. Спробувавши «щастя» життя під «радянським крилом», Сорос доклав усіх зусиль, аби емігрувати, спочатку до Великої Британії, а згодом у США.

У Британії сімнадцятирічний юнак вступає до Лондонської школи економіки та з успіхом закінчує її. Серед викладачів школи був й австрійський філософ Карл Попер. Ідея Попера про створення на землі відкритого суспільства захопила небайдужого юнака і стала його метою на все подальше життя. Після закінчення Лондонської школи Джордж Сорос працював менеджером, дрібним комівояжером. Проте нудна робота не вдовольняла хлопця, і нарешті він перебрався до Сполучених Штатів.

Незважаючи на те, що в Америці Сорос потрапив на Уол-стріт у невелику брокерську компанію і одразу поринув у світ фінансів, фортуна не поспішала приділяти увагу амбітному юнакові. Він навіть придумав новий вид торгівлі. Проте не так сталося, як гадалося.

У 1969 році Джордж Сорос стає співвласником та очолює фонд, який згодом перетворюється на всесвітньо відомий Quantum Group. Завдяки вдалим операціям з цінними паперами вже за кілька років

капітал Quantum Group оцінювався 10 млрд дол.

«ЧОРНА СЕРЕДА» – ПОДІЇ ТА НАСЛІДКИ

Проте справжнє міжнародне визнання прийшло до пана Сороса 16 вересня 1992 року. За один день він заробив понад мільярд доларів. Цей день ще називають «чорною середою», і є чому – через катастрофічне падіння фунта стерлінгів уряд Великої Британії змушений був девальвувати власні гроші та вийти з європейської валютної системи. З того часу багато хто зненавидів пана Сороса. Проте до його рекомендацій відтоді незмінно прислухаються. Подейкують, що начебто за кілька років до події Джордж Сорос скуповував фунти стерлінгів невеликими лотами, а 15 вересня Quantum Group одночасно продав близько 5 млрд фунтів в обмін на 15 млрд німецьких марок. Фунт стерлінгів стрімко пішов униз. Після цього Сорос негайно скупив здешевілі фунти. Є й інші думки з цього приводу, які заперечують головну роль фінансиста в цій грандіозній фінансовій операції. Як стверджують дослідники «чорної середи», збагатилися й інші фінансисти. Однак з того моменту про Сороса стали говорити як про «людину, яка зламала Банк Великої Британії».

Джордж Сорос намагався пояснити величезний успіх цієї операції

теорією, яка базувалася на психологічних аспектах, стверджуючи, що «атака на валюту будь-якої країни складається з послідовних інформаційних посилів за допомогою засобів масової інформації та реальних дій валютних спекулянтів, які й розхитують фінансовий ринок».

Проте не всі повірили в таку філософію. У 2002 році Паризький суд визнав Джорджа Сороса винним в отриманні конфіденційних відомостей та присудив до штрафу 2,2 млн євро. Як стверджувалося в обвинуваченні, фінансист заробив близько 2 млн євро на акціях французького банку Societe Generale.

Непрямим підтвердженням тези є те, що фінансист не гребує інсайдерською інформацією, слугують такі його неодноразові висловлювання: щоб стати заможним, треба мати велике коло знайомих.

Надалі пан Сорос неодноразово підтверджував славу і видатного фінансиста, й успішного спекулянта. Розпочавши свою діяльність із капіталом 600 дол., лише за 10 років він зміг примножити його до 100 млн. Він першим почав розповідати всім охочим слухати, яким чином досягає успіху, згодом перетворившись на гуру фінансових операцій. Його успіхи в біржовій торгівлі називають феноменальними. Проте дослідники відомого фінансиста вважають, що найбільшу частину своїх статків він заробив завдяки своїм інвестиційним проектам. Інвестиційні фонди Сороса розміщені у 26 країнах світу, на них працюють сотні висококваліфікованих фахівців. Утім, головні рішення щодо інвестицій він приймає особисто.

ВТРАТИВШИ МІЛЬЙОНИ, НЕ СУМУЙ...

Яким би успішним не був підприємець, на його шляху обов'язково постають невдачі. Так сталося з російською компанією «Связьинвест», на покупці якої пан Сорос втратив близько 2 млрд дол. Наступна

невдала операція пов'язана з NASDAQ, на падінні акцій якої він втратив вже 3 млрд дол. Проте дивна річ – коли втрачає людина, яку ще вчора презирливо називали спекулянтом, йому... співчувають! Можливо, це через те, що взагалі людям притаманне почуття поваги до тих, хто не боїться ризикувати та інколи демонструє просто дива? Ці люди роблять те, про що більшість лише мріє і подумки асоціює себе з ними. Звідси і співчуття, і гордість! Нещодавно пан Сорос зробив заяву про закриття свого інвестиційного фонду та повернення вкладникам близько 1 млрд дол. У листі, який отримав кожний з вкладників, фінансист подякував всім, хто довіряв йому свої гроші, та пояснив, що закриття фонду пов'язане зі змінами в американському законодавстві. Згідно з новим законом усі хедж-фонди мають розкрити інформацію про своїх інвесторів, активи та можливі ризики.

УРОКИ ФІНАНСОВОЇ КРИЗИ

Проте пану Соросу є чим зайнятись і надалі. Приміром, розробляти і пропагувати інтелектуальну концепцію, якій він завдячує всіма своїми успіхами. Цю ідею він багато років наполегливо пропагує. Працями фінансиста та мільйонера на цю тему зачитуються люди в багатьох країнах світу. У деякого вони викликають багато запитань, проте його фінансовою вдачею неодмінно захоплюються. Ідей Сороса раніше ніхто не хотів сприймати. Проте «завдяки хаосу, який панує у світовій економіці», як зауважує він сам, – стали нарешті прислухатись.

«Сьогоднішній момент – це переконлива ілюстрація того, як недосконале розуміння формує несприятливі наслідки та результати», – сказав пан Сорос в одному з інтерв'ю. Фінансовий бум, що тривав понад 25 років, який змінювався кризами, призвів до того, що зрештою вся ця будова у 2008 році була зруйнована. Реанімували її коштом державних кредитів, це саме собою вже не

заслугує на довіру, – наголошує Сорос. І в цьому циклі підйомів та падінь він вбачає підтвердження своєї теорії, приклад того, як неправильні ідеї формують подальші події. Сорос абсолютно впевнений, що всі наші знання про навколишній світ недосконалі і впевнений, що дечого нам так і не доведеться пізнати.

РІВНІ МОЖЛИВОСТІ ДЛЯ ВСІХ

Багаторічна, незмінна робота з благодійності також викликає подив та запитання. Що змушує багату людину займатися благодійністю? Що змушує пана Сороса половину своїх прибутків витратити на розвиток освіти, культури, науки у різних країнах. Дехто і в цьому вбачає якийсь особливий підтекст. Можливо, відповідь лежить на поверхні? Прихильник теорії відкритого світу, людина, яка бачила і фашизм, і комунізм, робить усе від неї залежне, щоб ці жахи не повторилися, щоб люди у всьому світі мали рівні можливості для розвитку особистості та набуття нею гідних умов для життя. І ті, хто найбільше зміг зробити для себе, зробили так, щоб й інші могли б досягти гідного рівня. «Нічим нестримуваний потяг до власної вигоди, без урахування вигоди суспільної, призводить до руйнації», – постійно наголошує фінансист і філантроп. Саме тому, заробивши стільки грошей, скільки не можна витратити на себе, Сорос і почав створювати свої фонди.

ПРО ОСОБИСТЕ...

Нещодавно 82-річний мільярдер оголосив про свої заручини із 40-річною красунею на ім'я Таміко Болтон. Показово, що майбутня дружина Сороса зовсім не Попелюшка: вона має солідний капітал, який заробила, продаючи БАДи. Таміко має пристойну освіту, отримала ступінь магістра Університету в Майямі. Для Сороса це вже третій шлюб, для Таміко – другий. І кому яке діло до того, чому ці люди вирішили створити свій спільний світ?!